Eich Gwasanaethau Chi
Eich Dewisiadau Chi

YMGYNGHORIAD CYHOEDDUS AR SUT I GYNNAL GWASANAETHAU TAN AC ACHUB RHAGOROL, FFORDDIADWY YNG NGOGLEDD CYMRU YN 2016-17 A THU HWNT

Yr Hydref 2015

CYNNWYS

Cyflwyniad	3
Trosolwg byr o Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru	5
Yr amcanion arfaethedig ar gyfer 2016-17	
Amcan drafft 1	6
Amcan drafft 2	7
Amcan drafft 3	9
Amcan drafft 4	15
Beth ydych chi'n ei feddwl am ein syniadau ar gyfer gwella?	16
Ateb rhai cwestiynau	17

CYFLWYNIAD

Mae'r ymgynghoriad cyhoeddus hwn yn ymwneud â'r gwasanaethau tân ac achub a ddarperir yng Ngogledd Cymru. Mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn gwahodd unrhyw un â diddordeb i leisio eu barn ar sut ddylid datblygu'r gwasanaethau tân ac achub yng Ngogledd Cymru yn yr ychydig flynyddoedd nesaf.

Rydym oll yn deall bod llai o arian ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus i'w ddefnyddio nag y buasem yn ei hoffi, ond rydym yn derbyn nad yw'r sefyllfa'n debygol o wella am nifer o flynyddoedd. Bydd unrhyw un sy'n ymwneud â gwasanaethau cyhoeddus yn gwybod pa mor anodd yw parhau i ddarparu gwasanaethau y mae pobl yn eu disgwyl pan nad yw'r arian ar gael.

Yng Ngwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru rydym wedi mynd y tu hwnt i'r cyfnod o leihau costau mewnol, canfod dulliau o gwtogi ar wario a lleihau gwastraff. Mae ein cyllideb refeniw wedi ei llunio o gyfraniadau cynghorau sir. Mae arbedion yn golygu bod ein gwasanaethau nawr yn costio cyfwerth â £46 fesul pen o'r boblogaeth – yr un ag yn 2010-11. Ond rydym yn dal i orfod meddwl am faint o flynyddoedd y medrwn barhau gyda'r un lefel o gyfraniadau. Ac os bydd ein costau yn cynyddu, o ble daw'r arian?

Mae'r Gwasanaeth Tân ac Achub wedi gwneud gwaith hynod o ran lleihau'r galw am ei wasanaethau trwy ganolbwyntio ar rwystro tanau. Mae pobl yn llawer gwell nawr wrth osgoi tanau nag yr oeddynt hyd yn oed ddeng mlynedd yn ôl. Ond beth ddylai hynny ei olygu ar gyfer maint a phwrpas y gwasanaeth tân ac achub yn y dyfodol? Mae pobl yn disgwyl ymateb mewn argyfwng pan fyddant ei angen, ond mae darparu gwasanaeth 'rhag ofn' yn costio arian.

Gall pobl ddechrau meddwl am danau yn eu hardaloedd daearyddol hwy, gan anghofio y byddant hefyd efallai angen gwasanaethau tân ac achub wrth ymweld ag ardaloedd eraill, neu wrth deithio. Fel Awdurdod ar gyfer Gogledd Cymru gyfan, rydym yn ymwneud â'r ardal lawn a'r boblogaeth lawn. Yn yr un modd, fel Awdurdod sy'n gweithio gyda darparwyr gwasanaeth cyhoeddus eraill, rydym yn cydnabod bod angen i ni chwarae ein rhan wrth leihau costau. Mae'n gydbwysedd anodd iawn ei gyflawni, ond rydym yn meddwl ein bod wedi cael ffordd o wneud yr union beth hwnnw – gofalu am boblogaeth gyfan Gogledd Cymru heb gostio ffortiwn.

Rydym yn gobeithio eich bod yn cytuno â ni, ond rydym eisiau gwybod os oes unrhyw beth arall nad ydym wedi ei ystyried a fyddai'n gwneud gwahaniaeth. Yn amlwg, byddwn hefyd yn croesawu eich sylwadau os ydych yn cefnogi ein cynlluniau.

TROSOLWG BYR O WASANAETH TAN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

Mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn un o dri awdurdod tân ac achub yng Nghymru. Cafodd ei sefydlu ym 1996 i ddarparu gwasanaethau tân ac achub yn Ynys Môn, Gwynedd, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam.

Mae'r Awdurdod yn cynnwys 28 o gynghorwyr sir etholedig sy'n cael eu henwebu gan eu cyngor sir eu hunain fel aelodau'r Awdurdod. Yn y swydd hon, disgwylir i'r Aelodau weithredu er budd gorau Gogledd Cymru gyfan, nid eu hardal sirol eu hunain.

Mae'r Awdurdod yn cymryd penderfyniadau ynglŷn â lefel y gwasanaethau tân ac achub a ddarperir yng Ngogledd Cymru, ac mae'n pennu ei gyllideb flynyddol i gyfateb â'r lefel honno o wasanaeth.

Pa wasanaeth y mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn ei ddarparu?

- Addysg rhwystro tân a diogelwch cymunedol
- Ymateb "golau glas" i danau ac argyfyngau eraill
- Gorfodi diogelwch tân mewn eiddo an-nomestig
- Cynllunio ymateb i sefyllfaoedd argyfwng mawr a difrifol

Faint mae'n ei gostio i redeg gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru?

Rhyw £32 miliwn y flwyddyn – yn cyfateb i £46 y flwyddyn ar gyfer pob un o drigolion Gogledd Cymru.

Pwy sy'n talu am Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru?

Mae'r chwe chyngor sir yng Ngogledd Cymru yn cyfrannu tuag at gronfa ganolog a ddefnyddir i ddarparu gwasanaethau tân ac achub.

Sut ydw i'n cymryd rhan yn yr Ymgynghoriad Cyhoeddus hwn?

Meddyliwch am effaith yr hyn rydym yn cynnig ei wneud, a gadewch i ni wybod eich barn **CYN 11eg Rhagfyr 2015**.

YR AMCANION ARFAETHEDIG AR GYFER 2016-17

Amcan Drafft 1 – Parhau gyda helpu i gadw pobl yn ddiogel rhag tanau yn eu cartrefi

Nid dyma'r tro cyntaf i ni fabwysiadu hyn fel ein hamcan cyntaf, ond mae gwneud hynny yn adlewyrchu'r pwysigrwydd a ddodwn ar yr agwedd hon o'n cyflenwad gwasanaeth.

Y lle y mae pobl yn fwyaf tebygol o gael eu lladd neu eu hanafu gan dân yw yn y cartref. Dyma lle mae pobl yn ymlacio fwyaf ac yn lleiaf effro i berygl, a lle maent yn poeni leiaf am eu diogelwch eu hunain rhag tân. Maent yn syrthio i gysgu, mae pethau yn mynd â'u sylw, ac maent yn anghofio gwneud yn siŵr bod popeth yn iawn. Mewn mannau gwaith ac adeiladau cyhoeddus, mae cyfreithiau sy'n gofyn i'r bobl sy'n gyfrifol am y mannau hynny gynllunio'n ffurfiol a lleihau perygl rhag tanau. Ond nid yw pobl yn tueddu i feddwl yn yr un ffordd ynglŷn â mesurau diogelwch tân yn y cartref.

Felly, er ein bod wedi cymryd camau arwyddocaol ymlaen ac wedi gweld gostyngiad mawr yn y nifer o danau sy'n digwydd mewn cartrefi, mae mwy i'w wneud o hyd. Ni hoffem weld cyfyngiadau ariannol yn ein rhwystro rhag parhau i ganolbwyntio ar helpu i gadw pobl yn ddiogel yn eu cartrefi eu hunain.

Yn 2016-17, felly, byddwn yn parhau i gadw diogelwch yn y cartref fel ein hamcan cyntaf a phwysicaf.

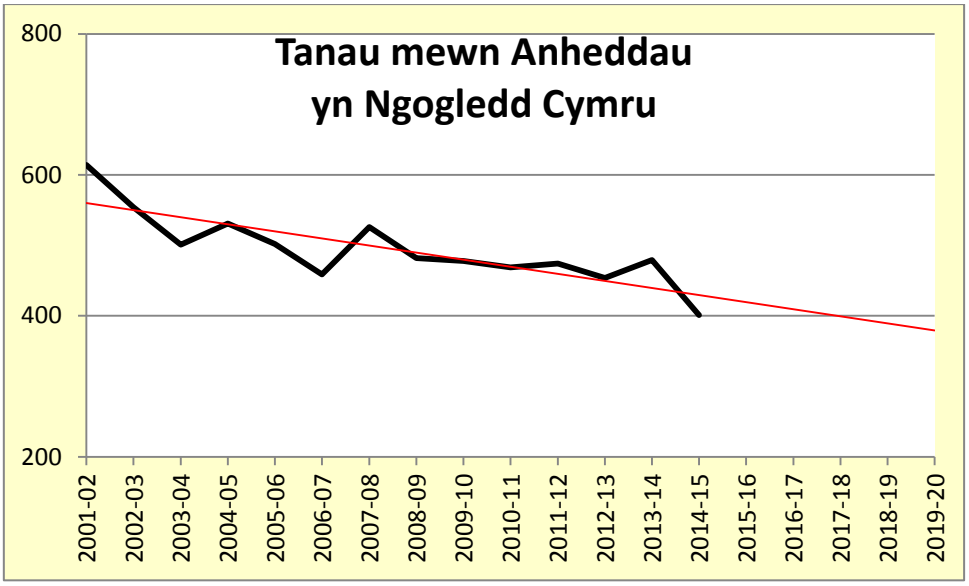

Amcan Drafft 2 – Gweithio'n galed i wneud ein cyllideb fynd ymhellach fel nad oes angen i ni ofyn i'r cynghorau sir am gyfraniadau uwch

Rydym yn gwybod bod arian yn brin i redeg gwasanaethau cyhoeddus, a'r amcanestyniadau yw nad yw pethau'n debygol o wella am nifer o flynyddoedd. Rydym wedi gweithio'n galed i dorri gwariant trwy wneud arbedion lle mae hynny'n bosibl ac yn dod yn fwy effeithlon yn ein dull o wneud pethau.

Ariennir Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn bennaf gan gyfraniadau gan y chwe awdurdod unedol yng Ngogledd Cymru yn gymesur â'u poblogaeth. Mae'r gyllideb refeniw flynyddol ar hyn o bryd ychydig dan £32 miliwn.

£	Cyfraniad 2011/12	Cyfraniad 2012/13	Cyfraniad 2013/14	Cyfraniad 2014/15	Cyfraniad 2015/16
Ynys Môn	3,236,545	3,219,270	3,216,231	3,198,669	3,200,523
Gwynedd	5,588,685	5,525,827	5,507,985	5,588,255	5,602,787
Conwy	5,240,568	5,206,959	5,198,570	5,283,704	5,289,891
Sir Ddinbych	4,549,039	4,569,316	4,593,630	4,342,155	4,360,740
Sir y Fflint	7,051,716	6,981,590	6,955,089	7,018,721	7,033,548
Wrecsam	6,266,101	6,269,049	6,300,506	6,340,507	6,398,354
CYFANSWM	**31,932,654**	**31,772,011**	**31,772,011**	**31,772,011**	**31,885,843**
Cost fesul pen o'r boblogaeth	**£47**	**£46**	**£46**	**£46**	**£46**

Ar ôl rhewi ein cyllideb flynyddol am dair blynedd, sylweddolasom y llynedd y byddai'n rhaid i ni ei chynyddu rhyw ychydig. Fodd bynnag, rhoddwyd ymrwymiad i gynghorau sir Gogledd Cymru y buasem yn anelu at gyfyngu unrhyw gynnydd yn yr arian y gofynnwyd iddynt ei gyfrannu tuag at ein costau rhedeg i swm yn cyfateb i £1 fesul y pen o'r boblogaeth ar y mwyaf.

Mae'r ymrwymiad hwnnw yn parhau, ond gan ein bod yn cydnabod y pwysau ariannol sy'n wynebu'r cynghorau sir, rydym yn cynnig gwneud hyd yn oed yn well na hynny. Ein bwriad, trwy gynllunio gofalus, yw rhewi ein cyllideb flynyddol eleni am o leiaf dair blynedd arall. O bosib, gallai hynny ostwng cyfraniadau'r cynghorau sir i'r gwasanaethau tân ac achub i swm cyn ised â £45 fesul pen o'r boblogaeth – yr un fath ag yr oedd yn 2008-09.

Nid ydym yn disgwyl y bydd hyn yn hawdd ei gyflawni. Ar ôl torri £3 miliwn eisoes o'n costau rhedeg blynyddol, mae ein gallu i dderbyn cynnydd na ellir ei osgoi mewn costau yn y tair blynedd nesaf yn gyfyngedig. Rydym yn

amcangyfrif y gallai'r cynnydd hwn na ellir ei osgoi fod oddeutu £2 filiwn. Serch hynny, rydym yn cydnabod gwerth cefnogi gwasanaethau cyhoeddus rhagorol yng Ngogledd Cymru ac felly rydym eisiau cydweithio gymaint ag y bo modd er mwyn sicrhau diogelwch pobl Gogledd Cymru.

Amcan Drafft 3 – Dal i amddiffyn ein HOLL gymunedau, ond gyda gwell cynllunio

Yn ôl yn 2012, fel rhan o'n hymgynghoriad blynyddol, gofynnwyd i chi a fyddai orau gennych:

a) gadw gorsaf dân ar agor oherwydd ei bod yn agos at eich cartref, ond gan dderbyn na fyddai ar gael am nifer o oriau yr wythnos, neu

b) gael gorsaf dân sydd bob amser yn barod i ymateb, ond gan dderbyn ei bod lawer o filltiroedd yn bellach i ffwrdd o'ch cartref.

Yr hyn roeddem yn dechrau ei thrin oedd problem hen system diffoddwyr tân rhan amser sy'n ei gwneud yn anodd denu a chadw digon o ddiffoddwyr tân rhan amser i ddarparu gwasanaeth, yn enwedig ar rai adegau yn ystod y dydd. Mae hyn oherwydd lefel yr ymrwymiad sydd ei angen (i aros o fewn 4 neu 5 munud o orsaf dân am hyd at 120 awr yr wythnos neu fwy) sy'n dod yn llai realistig ar adeg pan fo pobl yn tueddu i weithio a chymdeithasu i ffwrdd o lle maent yn byw.

Roeddem hefyd yn bryderus ynglŷn â'r gost, yr amser a'r ymdrech mae'n ei gymryd i reoli system ddyletswyddau anodd sydd â throsiant staff uchel, sy'n sylweddoli bod yn rhaid i'w prif gyflogaeth ddod yn gyntaf, neu lle mae pwysau'r ymrwymiad i'r gwaith yn ormod ar eu bywyd personol neu deuluol.

Er mai dim ond ychydig o bobl a ymatebodd yn 2012, roedd eich ymateb yn ddefnyddiol. Roedd y mwyafrif yn ffafrio'r ail opsiwn – cael gorsaf dân ymhellach i ffwrdd ond ar gael yn bendant – ond roedd teimlad o nerfusrwydd ynglŷn â'r hyn a olygid wrth 'nifer o filltiroedd i ffwrdd' a dim awydd i gau unrhyw orsafoedd tân. Roedd y syniad o fod 'ar gael yn bendant' yn apelio, ond ymddengys bod pobl angen mwy o wybodaeth cyn medru ein cefnogi ar yr agwedd 'yn bellach i ffwrdd'.

BETH SY'N DIGWYDD NAWR OS RWYF YN FFONIO 999?

Mae eich galwad yn cael ei phasio ymlaen i weithredwr rheoli tân sy'n cymryd manylion y digwyddiad. Gan ddefnyddio rhaglenni mapio a chyfrifiadurol, bydd y gweithredwr yn adnabod y peiriant tân agosaf ac yn anfon manylion y digwyddiad i griw y peiriant tân hwnnw.

Os yw'r criw sy'n ymateb yn ddiffoddwyr tân llawn amser mewn gorsaf sydd ar shifft amser llawn, byddant yn ymateb ar unwaith. Mae gorsafoedd tân amser llawn yn Wrecsam, Glannau Dyfrdwy a'r Rhyl.

Os yw'r criw sy'n ymateb yn ddiffoddwyr tân llawn amser mewn gorsaf gyda chriw dydd amser llawn, ac os yw'r alwad yn cyrraedd rhwng hanner dydd a 10pm byddant yn ymateb ar unwaith. Mae gorsafoedd tân gyda chriw amser llawn yn ystod y dydd ym Mae Colwyn, Llandudno, Caernarfon, Bangor a Chaergybi.

Os yw'r criw sy'n ymateb yn ddiffoddwyr tân rhan amser neu yn ddiffoddwyr tân criw dydd rhwng 10pm a hanner dydd, byddant yn mynd i'r orsaf dân agosaf (gan anelu i wneud hynny mewn llai na 5 munud) ac yn gadael o'r fan honno. Mae gorsafoedd tân rhan amser mwn 36 o leoliadau ledled Gogledd Cymru, ac 8 peiriant tân arall yn bennaf wedi eu criwio gan staff wrth gefn wedi eu lleoli yn yr 8 gorsaf dân amser lawn a restrir uchod.

O BLE MAE'R PEIRIANT TÂN YN DOD NAWR?

Mae 44 o orsafoedd tân yng Ngogledd Cymru, a 54 peiriant tân. Mae faint o'r peiriannau hynny sydd ar gael, fodd bynnag, yn amrywio o awr i awr yn dibynnu ar argaeledd diffoddwyr tân.

Am resymau diogelwch, rydym yn mynnu ar o leiaf bedwar diffoddwr tân i griwio peiriant tân. Os nad oes pedwar ar gael gyda'r sgiliau angenrheidiol a'r profiad o reoli, yna dywedir nad yw'r peiriant tân ar gael. Os ydym yn gwybod ymlaen llaw nad oes criw o bedwar diffoddwr tân rhan amser ar gael, efallai y byddwn yn anfon diffoddwr tân amser llawn i gwblhau criw cymysg os daw galwad i mewn, ond mae cyfyngiadau i ba mor aml y gall hynny ddigwydd.

Mae'r 9 peiriant tân yng Ngogledd Cymru a gaiff eu criwio gan ddiffoddwyr amser llawn bob amser ar gael oherwydd bod diffoddwyr tân amser llawn yn gweithio sifftiau penodol ac rydym yn gwybod ymlaen llaw eu bod ar gael. Mae'n bosib, serch hynny, eu bod yn mynychu digwyddiad arall pan ddaw galwad i mewn.

Efallai y bydd neu na fydd y 45 peiriant tân arall ar gael. Ni fedrwn warantu faint fydd ar gael ar unrhyw adeg. Nid yw'n anarferol i hanner ohonynt heb fod ar gael, a gall y sefyllfa hon weithiau fod cyn ised â 15 peiriant tân ar gael ar gyfer yr ardal gyfan.

Pam? Oherwydd ein bod yn dibynnu ar ddiffoddwyr tân rhan amser sydd ar gael i'w criwio, ac oherwydd natur 'rhan amser' eu contract gwaith gyda ni, rhaid iddynt ffitio eu hargaeledd i fynychu argyfwng o gwmpas eu prif gyflogaeth ac agweddau eraill eu bywyd beunyddiol.

Os bydd diffoddwr tân rhan amser penodol yn gwybod na fydd ar gael ac o fewn 4 neu 5 munud o'r orsaf dân, mae'n gadael i ni wybod er mwyn i ni fedru diweddaru'r system reoli. Felly, os nad yw'r dewis cyntaf o ran peiriant tân ar gael neu eisoes allan ar alwad arall, mae'r gweithredwr rheoli yn dewis y peiriant tân nesaf sydd ar gael.

Felly, fel y mae pethau nawr, er y byddai aelod o'r cyhoedd yn gwybod lle mae'r orsaf dân agosaf, ni fyddai'n gwybod lle mae'r peiriant tân agosaf sydd ar gael adeg ei alwad.

Rydym wedi gwrando ar y sylwadau a dderbyniwyd yn 2012, ac rydym wedi datblygu ein meddylfryd ymhellach. Dadansoddwyd dosbarthiad risg ledled Gogledd Cymru, o ran amserau penodol a lleoliadau, ac yna ceisiwyd cyfateb y dosbarthiad hwnnw.

Roeddem eisoes yn gwybod bod mwyafrif digwyddiadau yn digwydd mewn ardaloedd gyda phoblogaethau uwch – nid oedd hynny'n syndod. Ond, pan ddadansoddwyd y *tebygolrwydd* o rywbeth yn digwydd – y risg – gwelwyd patrwm dosbarthiad gwahanol iawn. Pe buasem yn lleoli ein hadnoddau mewn ardaloedd o ddwysedd poblogaeth uchel yn unig, yna byddai hynny'n anwybyddu'r risg i unrhyw un sy'n byw, yn gweithio, yn ymweld neu'n teithio mewn ardaloedd eraill yng Ngogledd Cymru.

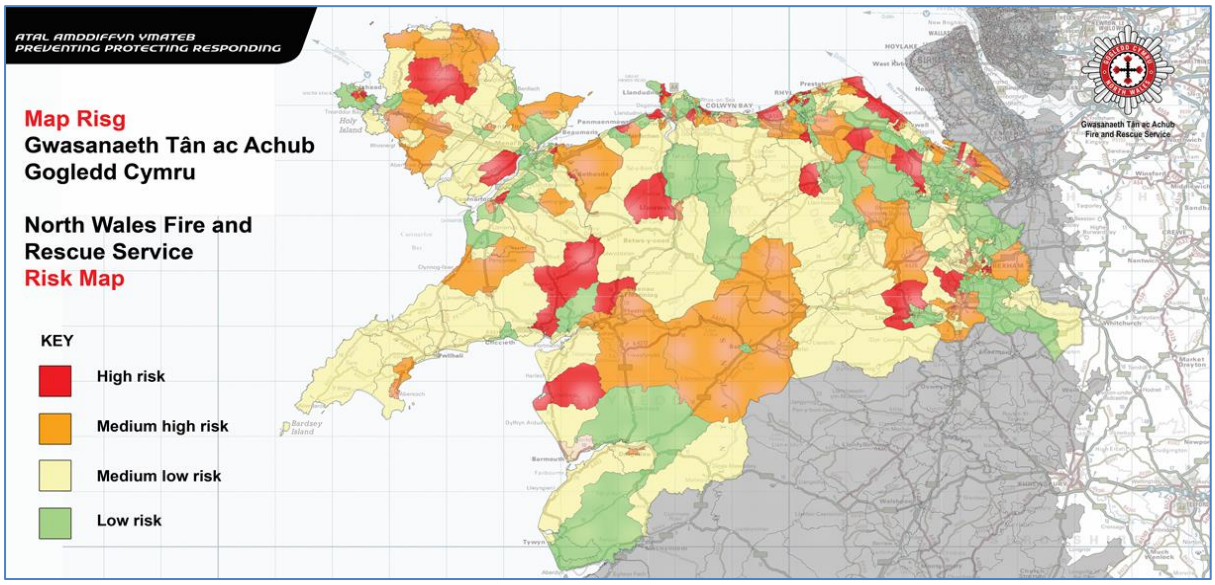

Felly, yn seiliedig ar yr egwyddor o fod angen amddiffyn y *cyfan* o Ogledd Cymru bob amser, nid yn unig yr ardaloedd gyda phoblogaeth breswyl uwch, ystyriwyd sut i ddosbarthu ein criwiau tân ac achub er mwyn cael yr effaith orau.

Sylweddolwyd nad oedd yr ateb yn gorwedd gyda'r gorsafoedd tân (h.y. yr adeiladau) ond gyda chynllunio a rheoli ein criwiau tân. Roeddem hefyd yn meddwl am sut y medrwn ddelio â phroblemau argaeledd criwiau rhan amser a gwelwyd bod cyfle i gadw gorsafoedd tân ar agor ond grwpio gyda'i gilydd y criwiau sy'n gweithio ohonynt er mwyn medru bod yn fwy sicr ynglŷn ag argaeledd o leiaf un criw tân mewn ardal.

Roeddem hefyd eisiau sicrhau ein bod yn cymryd i ystyriaeth y gwahaniaethau mewn proffil risg ar wahanol adegau. Mae llawer o bobl allan yn y gwaith neu'r ysgol yn ystod y dydd, ac mae'r sawl sydd yn eu cartrefi fel rheol yn effro ac yn wyliadwrus. Ar adegau eraill, mae mwy o bobl yn y cartref, ac maent yn tueddu i ymlacio mwy a bod yn llai gwyliadwrus. Fel y disgrifiwyd ar gyfer Amcan 1, dyma pryd y mae'r risg yn cynyddu, pan fo pobl adref ac yn ymlacio. Felly, gweithiwyd allan, tra gallai 20 'grŵp criwio' wasanaethu'r ardal mewn cyfnodau o risg cymharol is, byddai 38 'grŵp criwio' yn lefel ddarpariaeth lawer gwell ar gyfer amserau pan fo'r risg yn gymharol uwch.

BETH FYDDAI'N DIGWYDD YN Y DYFODOL PE BAWN YN FFONIO 999?

Byddai eich galwad yn dal i gael ei phasio i'r gweithredwr rheoli, a fyddai'n cymryd manylion y digwyddiad. Byddai'r gweithredwr rheoli yn dal i adnabod y peiriant/peiriannau tân agosaf sydd ar gael, ac anfon manylion y digwyddiad i aelodau'r criw.

Byddai argaeledd diffoddwyr tân rhan amser yn dal i amrywio, ond trwy ddefnyddio'r 'grwpiau criwio' byddai gennym lawer mwy o reolaeth dros sicrhau y byddai o leiaf 20 peiriant tân gyda chriw llawn ar gael ac wedi eu dosbarthu'n strategol ledled Gogledd Cymru ar adegau o risg is, ac o leiaf 38 o beiriannau tân gyda chriw llawn ar adegau o risg uwch. Byddai hyn yn welliant mawr iawn.

Byddai angen i ddiffoddwyr tân rhan amser unigol adael i ni wybod o hyd pan na fyddent ar gael neu allan o gyrraedd gorsaf dân er mwyn i ni fedru cadw llygad ar ba beiriannau tân y gellid eu hanfon. Ond trwy fod yn rhan o'r 'grwpiau criwio' newydd, dylent ganfod ei bod yn haws iddynt gael gwell cydbwysedd rhwng eu hymrwymiad i'r gwasanaeth tân a'u hymrwymiadau eraill.

Gyda chyflwyniad cyfarpar hysbysu newydd, modern, mae gennym y gallu i ganiatáu i ddiffoddwyr tân weithio'n fwy hyblyg, fel na fyddent wedi eu cyfyngu i ymateb o un gorsaf dân benodol. Mae diffoddwyr tân llawn amser a rhan amser yn gweithio'n rheolaidd gyda'i gilydd fel rhan o'r un criw. Byddwn yn parhau i fynnu cael o leiaf pedwar diffoddwr tân i fynd â pheiriant tân allan (am resymau diogelwch) ond byddai mwy o gyfle i ddyrannu unrhyw ddiffoddwyr tân ychwanegol i griwio peiriannau tân eraill – mwy na thebyg yn yr un grŵp criwio ond efallai mewn un cyffiniol. Ar hyn o bryd, gall y broses fod yn un eithaf gwastraffus o ran yr adnoddau sydd ar gael. Er enghraifft, os oes naw diffoddwr tân rhan amser ar gael, gallai'r pedwar neu'r pump olaf i gyrraedd yr orsaf dân gyrraedd mewn pryd i weld i peiriant yn gyrru i ffwrdd. Os yw hyn yn digwydd dro ar ôl tro, gall diffoddwyr tân deimlo'n rhwystredig a siomedig oherwydd eu bod yn colli'r cyfle i roddi eu hyfforddiant ar waith.

Yn y dyfodol, byddai aelod o'r cyhoedd yn gwybod bod o leiaf ugain o beiriannau tân ar gael ar adegau o risg is ac o leiaf tri deg wyth ar gael ar adegau o risg uwch.
Efallai na fyddai'r peiriant tân yn dod o'r orsaf agosaf, o reidrwydd, ond ni fyddai hynny'n wahanol i nawr. Y sicrwydd ychwanegol yw beth sy'n gwneud y cynnig hwn gymaint yn well na'r trefniadau presennol.

Amcan 4 – Ystyried y posibilrwydd o wneud mwy bethau ar ran ein cymunedau

Dros y blynyddoedd, mae'r gwasanaeth tân ac achub wedi gweddnewid ei hun yn llwyddiannus iawn yn sefydliad sy'n gwneud llawer mwy o waith atal tân ynghyd â'i waith yn ymateb i danau ac argyfwng. Ond gallai wneud mwy. Mae rhai awdurdodau tân ac achub mewn rhannau eraill o Brydain eisoes wedi dechrau arallgyfeirio trwy, er enghraifft, ymateb ar y cyd gyda'r gwasanaeth ambiwlans ac ehangu eu gwaith i helpu pobl i aros yn ddiogel yn eu cartrefi eu hunain y tu hwnt i gynghori ar ddiogelwch tân yn unig.

O ystyried ein llwyddiant wrth leihau'r galw i ddiffodd tanau, rydym yn meddwl bod yr amser yn briodol i arolygu'r hyn y medrwn ei ychwanegu at y rhestr o wasanaethau a ddarperir gennym. Rydym eisiau sicrhau ein bod ar gael i ymateb i unrhyw argyfwng tân neu achub, ond hoffem ystyried y posibilrwydd o ddefnyddio'r adnoddau sydd gennym mor gynhyrchiol ag y medrwn trwy helpu i gadw ein cymunedau yn ddiogel rhag mwy na thân yn unig. Ar adeg pan fo gwasanaethau cyhoeddus dan straen, ymddengys mai dyma'r peth iawn i'w wneud. Mae hefyd yn gwneud synnwyr i ni o leiaf ystyried sut medrwn gefnogi rhannau eraill o'r sector cyhoeddus, wrth i ni oll fod ag uchelgais cyfunol i helpu i ofalu am ein cymunedau lleol.

BETH YW EICH BARN CHI AR EIN SYNIADAU AR GYFER GWELLA?

Bydd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cyflwyno amcanestyniad o'i lefel ofynnol o gyllid ar gyfer 2016-17 i'r cynghorau sir yng Ngogledd Cymru ym mis Rhagfyr 2015, ac yn cadarnhau'r ffigwr terfynol erbyn canol Chwefror 2016.

Hoffem gael ein cynlluniau yn barod ar gyfer dechrau blwyddyn 2016-17, ond cyn i ni gymryd ein penderfyniadau terfynol, hoffem gael gwybod beth mae pobl yn ei feddwl am ein cynigion. A yw'r Awdurdod yn iawn yn cadw rhwystro marwolaethau ac anafiadau oherwydd tân fel ei amcan cyntaf? A yw'n realistig disgwyl iddo gadw ei gyllideb yn isel AC ehangu amrediad y gwasanaethau a gynigir ganddo? A fuasech chi'n cefnogi'r grwpiau criwio newydd rydym yn cynnig eu cyflwyno? Os na, pam hynny?

Anfonwch eich sylwadau cyn 11eg Rhagfyr 2015:

Drwy'r post at:
Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
Pencadlys y Gwasanaeth Tân ac Achub
Ffordd Salesbury
Parc Busnes Llanelwy
Llanelwy
Sir Ddinbych, LL17 0JJ

Ar ebost at:
futurefire@nwales-fireservice.org.uk

Gallwch hefyd ymweld â
www.nwales-fireservice.org.uk

Twitter @northwalesfire

www.facebook.com/northwalesfireservice

Drwy gwblhau'r holiadur:
http://goo.gl/kK5iwZ

ATEB RHAI CWESTIYNAU

C. Lle fydd fy ngorsaf dân agosaf?

Nid ydym yn cynnig cau unrhyw orsafoedd tân, felly bydd eich gorsaf agosaf lle mae nawr.

Fel sy'n digwydd eisoes, caiff y criw(iau) agosaf sydd ar gael eu hanfon i ddigwyddiad, ond yr hyn rydym yn ei gynnig yw cael system a reolir yn well yn seiliedig ar gael o leiaf 20 criw tân wedi eu lleoli yn strategol ac ar gael ar adegau o risg is, a 38 o griwiau tân wedi eu lleoli yn strategol ac ar gael ar adegau o risg uwch.

O gymharu â'r hyn sydd ar gael nawr, mae hynny yn cynrychioli gwelliant arwyddocaol.

C. Pam na wnewch, yn syml, gau rhai gorsafoedd tân?

Mae nifer o resymau pam nad ydym wedi dewis y llwybr hwn. Yn gyntaf, nid cynnal a chadw'r adeilad yw'r brif gost – y prif gostau yw cyflogi staff. Felly ni fyddai cai gorsafoedd tân yn arbed rhyw lawer o gwbl o ran costau refeniw. Yn ail, rydym yn gweld y gorsafoedd tân eu hunain fel asedau cymunedol y gellid eu datblygu fel bod sefydliadau cyhoeddus neu wirfoddol eraill yn medru rhannu'r lle gyda ni. Ac yn drydydd, mae'r gorsafoedd tân presennol yn rhoi hyblygrwydd i ni symud ein criwiau o gwmpas i newid proffiliau risg. Ymhen amser, efallai y bydd yn rhaid i ni ailystyried, ond nawr mae'n gwneud synnwyr i ni gadw'r 44 gorsaf ar agor.

C. Os oes yn rhaid i'r peiriant tân ddod o ymhellach i ffwrdd, sut medrwch ddweud bod hynny'n welliant?

Bu wastad yn wir, os nad yw'r peiriant tân yn yr orsaf dân agosaf ar gael, neu allan ar alwad arall eisoes, yna byddai'r nesaf agosaf sydd ar gael yn cael ei anfon. Mae pobl wedi medru gweld yr orsaf dân a'r peiriant tân ac wedi tybio'n anghywir y byddai criw o ddiffoddwyr tân ar gael i'w griwio pe byddai angen.

Mae pa mor bell y mae'r peiriant tân agosaf nesaf yn dibynnu ar nifer o ffactorau gan gynnwys dosbarthiad gorsafoedd tân, y rhwydwaith ffyrdd lleol, y galw yn yr ardal ar yr un pryd, ac argaeledd diffoddwyr tân unigol gyda'r cyfuniad priodol o sgiliau a phrofiad rheoli i lunio criw tân diogel, gweithredol.

Byddai'r gwelliant yn deillio o gael gwell rheolaeth dros argaeledd criwiau tân. Dan y cynigion newydd hyn byddem yn medru cadw 20 criw tân wedi eu lleoli'n strategol ac ar gael ar adegau risg is, a 38 ar gael ar adegau o risg uwch.

C. Mae gwasanaethau eraill yn canoli eu hadnoddau fel ffordd o dorri costau – pam nad yw'r gwasanaeth tân ac achub yn gwneud yr un fath?

Rydym yn gwybod ein bod yn mynychu mwy o ddigwyddiadau mewn ardaloedd lle mae'r boblogaeth uchaf, ond rydym eisiau amddiffyn Gogledd Cymru gyfan, nid y trefi mwy yn unig. Pan ymgymerwyd ag asesiad o risg ar draws yr ardal gyfan, dangosodd bod ardaloedd o risg cymharol uwch wedi eu dosbarthu ledled Gogledd Cymru, a bod y proffil risg ar gyfer gwahanol ardaloedd yn newid. Oherwydd hyn rydym eisiau cadw'r hyblygrwydd i ymateb i lefelau risg amrywiol, a chyn belled ag y bo modd, trefnu ein criwiau tân i gyfateb â lefel y risg.

C. Pam nad ydych yn cyflogi mwy o ddiffoddwyr tân rhan amser?

Nid yw cyflogi mwy, yn syml, yn datrys y broblem os nad yw'r diffoddwyr tân hynny ar gael 'chwaith. Mewn rhai ardaloedd, mae pobl yn teithio milltiroedd o'u cartref i'w gwaith, gan eu lleoli yn rhy bell i ffwrdd o'u gorsaf dân benodol hwy i aros 'ar gael'. Mewn rhai ardaloedd, mae proffil y boblogaeth leol yn golygu, er gwaethaf ein hymdrechion i recriwtio pobl fel diffoddwyr tân rhan amser, nad ydym wedi denu digon o ddiddordeb gan bobl sy'n medru pasio'r profion ffitrwydd llym a phrofion eraill. Hefyd, yn rhy aml, mae diffoddwyr tân yn gadael oherwydd y bu newidiadau yn eu prif gyflogaeth sy'n golygu na fedrent fod ar gael bellach pan rydym eu hangen. Felly, hyd yn oed pan rydym wedi medru recriwtio a hyfforddi pobl, rydym yn gweld trosiant staff uchel.

C. Pam nad ydych yn cyflogi mwy o ddiffoddwyr tân amser llawn?

Byddai cyflogi mwy o ddiffoddwyr tân llawn amser yn datrys y broblem o argaeledd, ond byddai'n anodd iawn cyfiawnhau cost cynyddu cyfanswm y nifer a gyflogir ar adeg pan fo gwasanaethau cyhoeddus dan bwysau ariannol.

Rydym wedi bod yn treialu contractau dyletswydd cyflawn rhan-amser newydd fel opsiwn amgen i'r contractau dyletswydd rhan amser presennol a gobeithiwn barhau i ystyried contractau mwy cynaliadwy a fforddiadwy yn y dyfodol.

C. Onid gostyngiad yw hyn yn safon y gwasanaeth rwy'n ei dderbyn?

Na. Dylai'r pedwar cynnig roddi sicrhad i'r cyhoedd y byddwn yn:

1. Parhau i roddi'r pwyslais ar eu diogelwch trwy helpu i rwystro marwolaethau ac anafiadau oherwydd tân;
2. Chwarae ein rhan wrth helpu cynghorau sir yn eu cynllunio ariannol ar adeg o gyllidebau sector cyhoeddus tynn;
3. Cadw gorsafoedd tân ar agor a gwella argaeledd criwiau tân;
4. Canfod dulliau o wneud hyd yn oed mwy o bethau, gwahanol, i wella diogelwch y cyhoedd.

At hyn, byddwn yn parhau i gadw at y saith ymrwymiad a wnaed eisoes yn ein Siarter Ymateb i Danau mewn Tai Annedd, sef:

1. Arwain at leihau nifer y tanau mewn tai annedd sy'n digwydd a lleihau eu heffaith ar bobl.
2. Adweithio'n gyflym ac effeithlon bob tro y byddwn yn derbyn galwad argyfwng 999 i fynychu tân mewn tŷ annedd.
3. Mynychu tanau mewn tai annedd yn gyflym, a chyda'r cyfarpar priodol i ddelio â nhw.
4. Delio â thanau mewn tai annedd yn effeithiol, yn effeithlon ac yn broffesiynol.
5. Helpu adfer normalrwydd i gymunedau ar ôl tân mewn tŷ annedd.
6. Archwilio achosion tanau mewn tai annedd a dal pobl berthnasol i gyfrif pan fo'n briodol gwneud hynny.
7. Ymdrechu i gynnal safonau uchel a gwella agweddau ar yr hyn a wnawn.